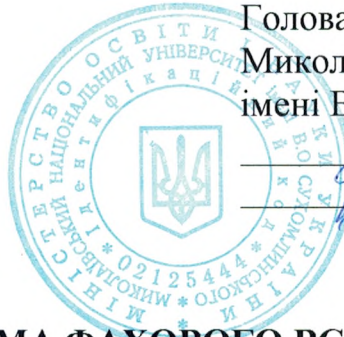

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії
Миколаївського національного університету
імені В.О. Сухомлинського

В.Д. Будак
В.Д. Будак
2019 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ НА ТРЕТІЙ
(ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ)
073 МЕНЕДЖМЕНТ

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
МНУ імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 15 від « 02 » 04 2019 року)

Розглянуто та схвалено
на засіданні приймальної комісії
МНУ імені В.О.Сухомлинського
(протокол № 6 від « 19 » 03 2019 року.)

МИКОЛАЇВ 2019

Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 073 «Менеджмент», галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського.

Розробник програми фахового вступного випробування:

д.е.н., доцент,
завідувач кафедри менеджменту
організацій та зовнішньоекономічної діяльності

Назарова Л.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри менеджменту організацій та зовнішньоекономічної діяльності

Протокол від «12» лютого 2019 року № 8

ВСТУП

Мета вступного фахового випробування зі спеціальності 073 «Менеджмент» на освітньо-науковий рівень вищої освіти «доктор філософії» – виявлення відповідності знань, умінь і навичок вступників до аспірантури вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра, зі спеціальності 073 «Менеджмент».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії вступників до аспірантури повинні мати ступінь магістра (або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі нормативних й спеціалізованих фахових дисциплін, та наукових досліджень.

Характеристика змісту програми. Програма вступного фахового випробування охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись в аспірантурі Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського з метою здобуття освітньо-наукового рівня «доктор філософії» зі спеціальності 073 «Менеджмент». Програма має міжпредметний характер, охоплюючи ключові аспекти нормативних дисциплін: «Менеджмент», «Регіональне управління та адміністративний менеджмент», «Підприємництво», «Економіка підприємства», «Фінанси», «Маркетинг», «Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності». Складові програми вступу відповідають компетенціям, для виконання яких має бути підготовлений здобувач ступеня доктора філософії. Порядок проведення вступного фахового випробування визначається Положенням про приймальну комісію Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, МЕТОДИ, ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

Історія розвитку управлінської думки у світі та в Україні. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту. Методи досліджень в менеджменті. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні цілі організації. Організація як об'єкт управління. Організація як відкрита динамічна система: керуюча та керована підсистеми. Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямой дії. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації. Функції менеджменту. Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Принципи побудови організаційних структур управління. Критерії оцінки організаційної структури управління. Мотивація як загальна функція менеджменту. Контроль як загальна функція менеджменту. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Управлінські рішення: суть, види, методи прийняття. Моделі прийняття управлінських рішень. Керівництво та лідерство. Поняття стилю керівництва та континіуму стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Організаційні зміни та ефективність системи управління. Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Операційна система організації: структурно-процесна характеристика. Продукти як кінцевий результат операційної діяльності. Життєвий цикл продукту; види продуктів і продукції. Послуги як специфічний різновид продукції; види послуг. Вимоги до якості продукції, до якості сервісу. Управління персоналом в системі менеджменту організації.

Формування колективу організації. Корпоративна культура в системі управління персоналом. Стратегічне управління. Сутність основних понять маркетингу та розвиток його концепції. Види маркетингу залежно від сфери і масштабів діяльності (внутрішній, міжнародний), виду продукту (товарів (споживчих, виробничого призначення), засобів виробництва, послуг). Різновиди та завдання маркетингу підприємства, що діє в умовах різного співвідношення між попитом і пропозицією. Маркетинг у сфері некомерційної діяльності. Зовнішнє макро- та мікросередовище підприємства. Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень. Вивчення потреб і поведінки споживачів та вибір цільових сегментів. Товарна та цінова політики в системі маркетингу. Стратегії маркетингу підприємства. Організація та контроль маркетингової діяльності.

РОЗДІЛ 2. ПРОЕКТНО-ОРІЄНТОВАНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ (УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ)

Сучасна концепція управління проектами. Сучасний стан та основні напрями розвитку проектного підходу. Традиційна структура знань з управління проектами. Процесний підхід в управлінні проектами. Невизначеність та межі проектів. Стандарти з управління проектами. Класифікація проектів. типи проектного управління. Організаційні структури управління проектами на підприємстві. Організаційна структура підприємства та структури управління проектами. Народження проектів. Передінвестиційна фаза проекту. Проектний аналіз та вибір проектних альтернатив. критерії успіху проектів. Принципи оцінки ефективності проектних рішень. Функціональні аспекти проектного аналізу. Маркетинговий аналіз проекту. Технічний аналіз. Інституційний аналіз. Соціальний аналіз. Екологічний аналіз. Економічний аналіз. Прийняття рішень в умовах динамічних змін. Експертні оцінки. Основні принципи планування проекту. Управління змінами у проекті. Зовнішнє оточення

проекту та управління змістом. Управління вартістю проекту. Системні методи та моделі структуризації проекту. Оптимізація сітьової моделі проекту. Загальні засади управління проектом на фазі реалізації. Закриття проекту. Управління конфігурацією проекту. Управління часом на фазі реалізації. Управління вартістю на фазі реалізації. Узгодження змісту проекту та прийняття управлінських рішень. Розподіл відповідальності та звітність. Основи документування та управління змінами у проекті. Адміністративне закриття проекту Закриття проекту та забезпечення зберігання знань. Предметні бази даних та мережі розповсюдження глобальних знань. Матеріально-технічне забезпечення проектів та методи організації закупівель. Філософія якості та TQM в проектах. Стандартизація, сертифікація та управління якістю. Правове поле технічного регулювання та споживчої політики. Основні нормативні акти України щодо стандартизації, метрології, оцінки відповідності та управління якістю. Основні напрями державного захисту прав споживачів. Діяльність міжнародних організацій із стандартизації. Новий європейській підхід. Системний аналіз та технологія прийняття проектних рішень. Експертні методи оцінювання проектних рішень. Багатокритеріальні методи прийняття проектних рішень. Методи групового (колегіального) прийняття проектних рішень. Управління програмами та портфелями проектів. Управління проектною командою. Управління знаннями. Інструментальні засоби управління проектами на фазах обґрунтування, планування та реалізації проекту.

РОЗДІЛ 3. ВИКОРИСТАННЯ ПІДХОДІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ (ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ)

Особливості функціонального та системного бачення організації. Характеристика основних підсистем організації. Досягнення синергізму в менеджменті організації. Зміни як об'єктивний процес розвитку організацій. Еволюційні погляди на процеси змін у діяльності організацій. Життєвий цикл діяльності організацій на стадії виникнення змін. Управління процесами

змін. Класифікація організаційно-адміністративних методів управління. Нормативно-правова регламентація, підстави та порядок організації управління. Методологія проектування системи менеджменту та управлінських процедур. Проектування ієрархії менеджменту. Діапазон керованості та фактори, що його визначають. Інжиніринговий опис процесів в організації. Рівні організаційних змін. Компоненти управлінських моделей. Різновиди управлінських моделей. Комбінація управлінських моделей. Результативність як об'єкт управління. Підходи до оцінювання ефективності менеджменту. Цільові програми управління ефективністю та розвитком організації. Система показників оцінювання результативності та якості менеджменту організацій. Моделі корпоративного управління. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління. Природа виникнення змін. Сутність змін у природі та відкритих соціально-економічних системах (їх взаємозв'язок). Класифікація змін. Роль керівництва в управлінні змінами. Ефективне лідерство. Умови, елементи та фактори ефективності організаційних перетворень. Реформування організації. Проблема якості продукції на сучасному етапі. Взаємозв'язок якості товарів з успіхом та ефективністю розвитку національної економіки, конкурентоспроможністю продукції, національним престижем країни.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Вступні випробування відбуваються у формі іспиту. Під час оцінки вступного випробування враховуються такі критерії:

- достатність обсягу знань;
- грунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами, економічними явищами;
- рівень володіння економічною теорією і логікою міркувань;
- рівень здійснення аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення;
- вміння інтегрувати та диференціювати знання, рівень усвідомлення суті завдання.

Вступні випробування відбуваються у формі іспиту, результат вступного випробування з фаху оцінюється за 5-ти бальною системою.

5 балів виставляється абітурієнтам, які в повному обсязі продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, подіями, адекватно оперували ними під час розв'язання завдань.

4 бали виставляється за умов достатньо повного виконання завдань. Розв'язання завдання має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати знання теоретичного матеріалу, вміння самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Проте в роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 бали виставляється за знання, продемонстровані в неповному обсязі. Вони, як правило, носять фрагментарний характер. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що абітурієнт неповною мірою обізнаний з літературними джерелами з навчальної дисципліни і не може дати достатньої критичної оцінки.

2 бали виставляється за неправильну або неповну відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Відповідь засвідчує, що програмовим матеріалом абітурієнт не володіє.

За результатами виконаних завдань набрані бали порівнюються до відповідних оцінок:

–5 – «відмінно»;

–4 – «добре»;

–3 – «задовільно»;

–2 – «незадовільно».

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
менеджменту організацій
та зовнішньоекономічної
діяльності
Протокол № 8
від «12» лютого 2019 р.
Завідувач кафедри
_____ Назарова Л.В.

Перелік
екзаменаційних питань
для складання вступного іспиту до аспірантури
за спеціальністю: **073 «Менеджмент»**
Галузь знань 07 «Управління та
адміністрування»

Перелік екзаменаційних питань за спеціальністю 073 Менеджмент

1. Історія розвитку управлінської думки у світі та в Україні.
2. Класичні теорії менеджменту.
3. Сутність категорій «управління» та «менеджмент».
4. Закони та закономірності менеджменту
5. Класифікація принципів менеджменту
6. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних.
7. Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямой дії.
8. Оцінка факторів зовнішнього середовища.
9. Функції менеджменту як види управлінської діяльності.
10. Принципи побудови організаційних структур управління.
11. Мотивація як загальна функція менеджменту.
12. Контроль як загальна функція менеджменту.
13. Сутність та класифікація методів менеджменту.
14. Сутність управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень.
15. Загальна характеристика керівництва.
16. Поняття стилю керівництва та континіуму стилів керівництва.
17. Організаційні зміни та управління ними.
18. Сутність результативності та ефективності менеджменту.
19. Показники економічної, організаційної та соціальної ефективності управління, їх склад і методи визначення
20. Комплексний підхід до удосконалення управління організаціями.
21. Зміст і сфери операційного менеджменту.
22. Принципи, функції та методи операційного менеджменту.
23. Система управління операційною діяльністю.
24. Операційна система організації: загальна та структурна характеристика.
25. Операційний процес та його складові; види операційних процесів.

26. Життєвий цикл і режими функціонування операційної системи.
27. Людина як об'єкт управління персоналом. Ціннісні орієнтації персоналу та їх класифікація.
28. Управління персоналом як специфічна функція менеджменту. Загальна модель управління персоналом.
29. Корпоративна культура в системі управління персоналом.
30. Об'єктивна необхідність оцінювання персоналу в сучасній організації.
31. Сутність та види оцінки персоналу. Критерії та методи оцінки персоналу. Інформаційні джерела.
32. Суть, функції та переваги стратегічного управління.
33. Процес стратегічного управління. Реалізація стратегічного плану.
34. Теоретичні основи маркетингу та практичне застосування їх при функціонуванні підприємств в умовах ринкових відносин.
35. Сутність маркетингу, еволюція його визначення.
36. Основні цілі та принципи маркетингу як програмно-цільової концепції управління підприємницькою діяльністю.
37. Види маркетингу.
38. Зовнішнє макро- та мікросередовище підприємства.
39. Значення інформації для прийняття маркетингових рішень. Класифікація маркетингової інформації
40. Маркетингові дослідження як основна складова формування банку даних маркетингової інформаційної системи підприємства.
41. Класифікація потреб суб'єктів ринку
42. Особливості купівлі товарів виробничого призначення.
43. Ознаки сегментації ринку.
44. Сутність, цілі та завдання товарної (продуктової) політики підприємства.
45. Сутність та завдання цінової політики в системі маркетингу підприємства.

46. Сутність стратегій маркетингу.
47. Поняття внутрішньої та зовнішньої конкурентної переваги
48. Сутність і завдання організації служби маркетингу на підприємстві.
49. Сучасний стан та основні напрями розвитку проектного підходу.
50. Життєвий цикл проекту та його трансформації.
51. Організаційна структура підприємства та структури управління проектами.
52. Суб'єкти й об'єкти інвестиційної діяльності. Державне регулювання інвестиційної діяльності.
53. Принципи оцінки ефективності проектних рішень.
54. Оцінка життєздатності та критерії успіху проекту, що реалізується.
55. Управління змінами у проекті.
56. Зовнішнє оточення проекту та управління змістом.
57. Управління вартістю проекту
58. Основні системні моделі структуризації проекту: «дерево проблем», «дерево цілей», «дерево робіт» (WBS), «дерево виконавців» (OBS), матриця відповідальності, «дерево ресурсів» (RBS), «дерево витрат» (CBS), сітьова модель.
59. Системний аналіз як методологія проектування складних систем та прийняття проектних рішень.
60. Шляхи розвитку проектного управління в організації.
61. Управління конфліктами: базові поняття; структурні і міжособистісні методи управління.
62. Сутність механізму управління. Поняття організаційного та адміністративного механізму.
63. Поняття та методологія організаційного інжинірингу.
64. Різновиди та комбінації управлінських моделей.
65. Підходи до оцінювання ефективності менеджменту.
66. Визначення та зміст поняття «корпоративне управління».

67. Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика.
68. Структура корпоративних органів управління.
69. Рейтингові оцінки якості корпоративного управління. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління.
70. Основні елементи стратегії та умови успішного впровадження TQM.
71. Системний підхід до проблеми управління якістю продукції.
72. Принципи та функції системи управління якістю продукції.
73. Розроблення систем управління якістю освітньої діяльності.
74. Функції виробництва, спрямовані на покращення якості продукції залежно від характеру діяльності підприємства, організації, фірми.
75. Фактори, що формують та забезпечують якість.
76. Наукові основи управління якістю товарів до загального управління якістю (TQM).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Афанасьєв М.В. Управління проектами: навчально-методичний посібник / М.В. Афанасьєв, І.В. Гонтарева. – Харків : ІНЖЕК, 2007. – 272 с.
2. Балабанова Л.В. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможності підприємств: навчальний посібник/Л.В. Балабанова, В.В. Холод – Київ.: ВД «Професіонал», 2006. – 448 с.
3. Барні Ю.О. Бізнес-план виробничої підприємницької діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів /Ю.О. Барні – Київ : ВАТ «УкрНДІСВД» НТУ КПП : Видавничо-поліграфічний факультет, 2002. – 205с.
4. Батенко Л.П. Управління проектами: навчальний посібник / Л.П. Батенко, О.А. Загородніх, В.В. Ліщинська. – Київ: КНЕУ, 2004. – 231 с.
5. Батенко Л. П. Управління проектами: навч.посібник/ Л. П. Батенко, О. А Загородніх., В. В. Ліщинська— Київ: Київ. нац. екон. ун-т, 2003. — 231 с.
6. Віноградська О.М. Конспект лекцій з курсу «Ділове адміністрування»/ О.М. Віноградська – .Харків.: ХНАМГ, 2012. – 250 с.
7. Державне управління та державна служба: словник-довідник / уклад. О.Ю. Оболенський. – Київ.: КНЕУ, 2005. – 208 с.
8. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація: монографія / кол. авт; відп. ред. проф. Н.Р. Нижник. – Київ. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
9. Дзюндзюк В.Б. Ефективність діяльності публічних організацій: монографія / В.Б. Дзюндзюк. – Харків.: ХарРІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
10. Задихайло Д. В. Корпоративне управління: навч. посіб. / Д. В. Задихайло, О. Р. Кібенко, Г. В. Назарова. — Харків: Еспада, 2003. — 688 с.
11. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Tutorial [Text] /Огієнко А.В. та інші.- Opole : The academy of Management and Administration in Opole, 2018. – 405 с.

12. Кобиляцький Л.С. Управління проектами : навч. посібник / Л.С. Кобиляцький. – Київ. : МАУП, 2002 . – 200 с.
13. Кириченко Л. С . Основи стандартизації, метрології та управління якістю: нав. посіб./Л.С. Кириченко, Н.В. Мережко — Київ.: КНТЕУ, 2001-466 с.
14. Кузьмін Л.І. Корпоративне управління: навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, Л. І. Чернобай, А. О. Босак, О. С. Скибінський, М. В. Колісник, З. П. Гаталяк, О. В. Муқан. — Львів.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. — 172 с.
15. Лепейко Т. І. Реінжиніринг бізнес-процесів : навч.-практ. посіб. у схемах і таблицях: навч. посіб. / Т. І. Лепейко. —Харків: Вид. ХНЕУ, 2009.
16. Небова М. І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посіб. / М. І. Небова. — Київ: Центр навч. л-ри, 2004. —295 с.
17. Рудінська О.В Менеджмент. Теорія менеджменту. Організаційна поведінка. Корпоративний менеджмент : навч. посібник / О.В Рудінська., С.А. Яроміч, І.О .Молоткова – Київ.: Ельга. Ника-Центр, 2002. – 336 с.
18. Менеджмент і адміністрування: нав.посібник/ І.Т. Кіщак, В.В. Лагодієнко, І.О. Іртищева [та інші] ; МНУ ім. В. О. Сухомлинського ; Ф-т економіки, Каф. менеджменту організацій та зовнішньоеконом. діяльності. - Миколаїв : [б. и.], 2017. - 344 с.
19. Організація виробництва: теорія і практика: навчальний посібник для інженерно-економічних спеціальностей./ І.Б. Гевко, І.С. Вовчак., А.О. Оксентюк, В.А. Паляниця. – Тернопіль, 2000. – 131с.
20. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене/Г.В. Осовська, О.А. Осовський . – Київ, Кондор, 2006. – 664 с.
- 21.Пашук О. В. Маркетинг послуг : стратегічний підхід : навч. посіб/О.В. Пашук – Київ. : ВД «Професіонал», 2005. – 560 с.

22. Слюсаренко А.В. Управління персоналом : комунікаційний аспект: навч. посібник./ А.В.Слюсаренко - Миколаїв : МНУ ім.В.О. Сухомлинського, 2018 – 260 с.

23. Сосін О.С., Казарцев В.В. Виробничий і операційний менеджмент: навч. посібник/О.С. Сосін, В.В.Казарцев. – Київ.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2002. – 147 с.

24. Тарасюк Г.М. Управління проектами: навчальний посібник / Г.М.Тарасюк. – Київ. : Каравела, 2004. – 344 с.

25. Тянь Р.Б. Управління проектами: підручник/ Р.Б. Тянь, Б.І. Холод, В.А. Ткаченко. – Київ. : Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.

26. Управління діловими проектами: навчальний посібник. – Київ. : Центр навчальної літератури, 2005. – 280 с.

27. Управління проектами: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення / за ред. І.Т.Кіщака. - Project management: Tutorial manual for independent study of discipline / Opole : The academy of Management and Administration in Opole, 2018 - 406 с.

28. SWOT-аналіз основа формування маркетингової стратегії : навч. посіб. / за ред. Л. В. Балабанової. – 2-ге вид, випр. і доп. – Київ.: Знання, 2005. – 301 с.